

Antwerps gezelschap **SKAGEN** speelt moderne interpretatie van 'Berlin Alexanderplatz'

'Tragische afloop loert constant om de hoek'

LEUVEN • 1929, Döblins controversiële roman *Berlin Alexanderplatz* komt uit. Een experimentele verfilming van Rainer Werner Fassbinder en meer dan acht decennia later brengt SKaGeN het universele verhaal van Franz Biberkopf, die het goede wil doen maar wordt meegezogen in een neerwaartse spiraal.

DOOR JOZEFIE VAN BEEK

Franz Biberkopf is net vrijgekomen uit de gevangenis nadat hij per ongeluk zijn vrouw doodde in een ruzie. Hij wil halsstarrig in de goedheid van de mens blijven geloven, maar dompelt zichzelf langzaam maar zeker opnieuw onder in de criminaliteit. SKaGeN verplaatst het verhaal van de Weimarrepubliek in Berlijn naar een anonieme Europese grootstad in 2019. Na de vrolijke slapstickkomedie *Hector Mann & de Fizzy Pop Limonadefabriek*, gebaseerd op Charlie Chaplins *City Lights*, brengt het gezelschap een pessimistisch verhaal over de duistere kanten van de mens.

"Vijf jaar geleden heb ik *Berlin Alexanderplatz* gelezen, gewoon uit interesse voor Berlijn, waar ik toen woonde", vertelt Korneel Hamers van SKaGeN. "Ik kon de weg die het hoofdpersonage aflegt volgen, alsof ik een kaart las. Pas nadien viel me op dat de schrijfstijl dicht aanleunt bij wat wij met SKaGeN graag maken: het is zeer eclectisch."

SKaGeN kiest als setting een niet nader bepaalde Europese hoofdstad.

Hamers: "Het gaat vooral over een grootstad tijdens het interbellum, je voelt de volgende crisis al aankomen. Om het zo universeel mogelijk te houden, hebben we alle verwijzingen naar Berlijn eruit gehaald."

Mathijs Scheepers: "We zoomen in op een bepaald submilieu dat enkel in grootsteden te vinden is. Maar in onze bewerking is de tijd van even groot belang. We situeren het in de toekomst, in 2019. Over de jaren twintig en de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog is al zo veel verteld. Iedereen is het erover eens dat fascisme fout is. Als je het verhaal naar de toekomst verplaatst, moet

FOTO CHRISTOPHE ENGELS

SKaGeN brengt een postapocalyptische versie van Döblins klassieker, gesitueerd in een anonieme Europese grootstad anno 2019.

je je er als kijker opnieuw toe verhouden."

Valentijn Dhaenens: "Het boek speelt zich af in tijden van crisis. Er zijn veel parallellen te trekken met wat er nu gebeurt. Iedereen vraagt zich af hoe het met ons zal aflopen, want niemand heeft een oplossing voor de economische crisis. Daarom situeren we het verhaal in de nabije toekomst. Daarbij gaan we er even vanuit dat China veel groter wordt, de

bankencrisis niet ophoudt en de vrije markteconomie, die ons de voorbije decennia zo groot heeft gemaakt, totaal ineenstort."

"Een crimineel milieu in een goed draaiende wereld is heel anders dan op een plek waar mensen geen financiële zekerheden hebben. De creatieve mens komt in de criminaliteit terecht. Wij hebben alvast onze blaffers gekocht voor als we geen subsidies meer krijgen. (lacht)"

Waarom wordt Biberkopf zo aangetrokken door de crimineel Reinhold?

Scheepers: "Het goede wordt altijd op de proef gesteld door het kwade. Doorheen het hele verhaal voel je de tragische afloop al om de hoek loeren. Soms heb je gewoon pech, ook al doe je heel hard je best om voor het goede te kiezen. Franz loopt voortdurend met zijn kop tegen de muur, maar hij blijft naïef geloven in het goede."

Dat is misschien naïef, maar daarin zit toch ook zijn schoonheid?

Scheepers: "We omschrijven dat vaak als ontroerend. Maar elke mens is zowel goed als slecht. Misschien is het mooier om iemand helemaal te accepteren, met zijn goede en slechte eigenschappen."

Zowel bij Döblin als bij Fassbinder stond het experimenteel voorop. Hebben jullie ook geëxperimenteerd met de theaterale vorm?

Dhaenens: "Het grootste vormelijke experiment is de artificiële taal die we hebben verzonnen.

Een mengeling van Limbisch, West-Vlaams en Duits. Taal is wat mensen bindt, zo konden we een gemeenschap laten zien. Tegelijk creëren we met een nieuwe taal de afstand die nodig is omdat het verhaal zich afspeelt in de toekomst. Als we alleen gewoon West-Vlaams spreken heeft het publiek daar associaties bij."

"We refereren met de kledij aan een bepaalde tijd. Het is der futuristisch. In 2019 zijn we zo'n grote crisis terechtgekomen dat de technologische evolutie stilvalt. Mensen moeten behelpen met wat er nog is."

Klinkt als een postapocalyptische sciencefictionfilm.

Dhaenens: "Ik vrees dat het totaal ondenkbaar is. We zijn het herstellen van de economische crisis. Een nieuwe bekracht zouden we op dit moment niet overleven."

i *Berlin Alexanderplatz*, van 17 tot 19 november in STUK, Leuven. Daarna op tournee Meer info: www.skagen.be